

*Latina
Dějepis*

vybor slovenske

ŘÁD ŠKOLSKÝ

STŘEDNÍCH ŠKOL

V ČESKOSLOVENSKÉ REPUBLICĚ.

SCHVÁLENÝ VÝNOSEM MINISTERSTVA ŠKOLSTVÍ
A NÁRODNÍ OSVĚTY Z 12. BŘEZNA 1919, Č. 6636.

*Mirolada
21. 7. 1933. u
celi.*

Stantava

STÁTNÍ NAKLADATELSTVÍ V PRAZE.

1931.

Čkm. 361.

Cena 70 haléřů.

Stantava
Státní nakladatelství
Přízemí

§ 1.

Rád školský obsahuje pravidla, jimiž jest se spravovati žákům středních škol ve svém chování jakožto žákům.

Připomenutí.

Povinnosti, kterých jim šetřiti sluší k rodině a společnosti občanské, zde se neuvádějí; avšak zanedbávání a porušování jich, pokud ve školu působí, jest též podrobena kázeňskému řízení školnímu.

§ 2.

Každý žák jest zavázán, aby ke všem členům sboru učitelského vždy byl uctivý, poslušný, upřímný a pravdomluvný.

Jak se žáci mají chovati ke sboru učitelskému.

Porušení povinné úcty, odepření poslušnosti, zatajení pravdy nebo lež potrestá se podle věku a rozumové dospělosti vinníkovy.

§ 3.

Vespolek chovejtež se žáci svorně, přátelsky a laskavě; bylo-li komu ublíženo, nechť si stěžuje u třídního neb u ředitele.

Jak se mají chovati ke spolužákům.

Bez vědomí a svolení rodičů neb jejich zástupců není žákům dovoleno, aby peníze nebo věci mající cenu peněžitou darovali nebo půjčovali jiným, jakož i věci od rodičů jim svěřené si vyměňovali nebo prodávali.

Odcizí-li kdo jakou věc, budiž cena její sebe nepatrnější, potrestá se co nejpřísněji.

Čkm. 361.

§ 4.

Jak mají zacházeti s věcmi škole nebo spolužákům náležejícími.

Místnosti a nářadí školní a prostředky vyučovací jakož i šatstvo a školní potřeby spolužáků znečišťovají a jakýmkoli způsobem poškozovati, přísně se zapovídá.

Způsobí-li kdo škodu z neopatrnosti, jest povinen ji nahraditi; pakli z nezbednosti nebo zlomyslnosti, dostane se mu kromě toho domluvy a trestu.

Nevypátrá-li se škůdce, nahradí škodu třída, jíž se týče, po případě i více tříd.

§ 5.

O chození do školy a zameškávání jí.

Každý žák jest povinen, v době škole určené pravidelně a nepřetržitě docházeti k vyučování v předmětech povinných jakož i v těch nepovinných, ke kterým se přihlásil a přivolení sboru učitelského nabyl.

Počal-li se žák učití některému předmětu volnému, nesmí bez výslovného svolení svého otce nebo poručníka a beze schválení sboru učitelského předmětu toho zanechat před koncem pololetí.

§ 6.

Nemůže-li žák pro překážku napřed známou přijíti do školy, ať si vyprosí odpuštění na hodinu od učitele, který v té hodině učí, na celý den od třídního, na delší dobu od ředitele.

Onemocnění aneb jiné netušené překážky buďtež ve 24 hodinách ohlášeny způsobem věrohodným řediteli nebo třídnímu.

Jakmile žák opět do školy přijde, jest mu omluviti nepřítomnost svoji věrohodným vysvědčením rodičů nebo jejich zástupců, v němž příčina a doba zameškání vytčena budiž.

Je-li odůvodněna pochybnost, že by žák školu byl zameškal pro nemoc, přísluší sboru učitelskému právo žádati, by se studující prokázal vysvědčením lékařským.

Aby žáci nejvyšších tříd nemusili přinášeti písemné omluvy zameškaných hodin, mohou býti po usnesení porady učitelské třídním osvobozeni na tak dlouho, pokud lehkomyšlným obmeškáním školy se nestanou důvěry této nehodnými.

§ 7.

Každé zameškání, ať v předmětech povinných ať v nepovinných, poznamená se v třídní knize, vytkne na vysvědčení výročním neb na vysvědčení na odchodnou; neomluvené zameškání se potrestá snížením známky z mravův a podle okolností trestem zostřeným.

Nepřijde-li žák po osm dní po sobě jdoucích do školy, neoznámě toho ani písemně ani ústně, vymaže se, za vystouplého jsa pokládán, z katalogův a nemůže leč se svolením zemské školní rady na ústav opět býti přijat.

I pro trvale nepravidelné chození do školy, jemuž nelze udělati přítrž domluvami ani tresty, studující může z ústavu býti vyloučen.

§ 8.

Školní síně otvírají se čtvrt hodiny před vyučováním.

V této době žáci nechť přijdou se vnějškem a oblekem čistým, vstoupí do školy s hlavou odkrytou, sednou bez prodlení na místa sobě vykázaná a očekávají tu, k nastávajícímu vyučování se připravující, v příslušné tichosti příchodu učitelova nebo znamení k odchodu.

Přicházejíce do školy a z ní odcházejíce nebo přecházejíce ze třídy do třídy, žáci nemají před stavením školním ani uvnitř zbytečně meškati, aniž způsobovati hluk.

Jak se žáci mají chovati před vyučováním a po něm.

§ 9.

Jak se mají chovati při vyučování. Každý žák ať přinese po každé do školy pouze věci k vyučování potřebné.

§ 10.

Kdykoli vstupuje neb odchází ředitel, učitel aneb jiná osoba, které žáci jsou povinni úctou, necht' ji prokazují vstanouce se svých míst.

§ 11.

Za vyučování jest žákům všechnu pozornost obracet ku předmětu, jemuž se vyučuje, všelikého pak vyrušování a obírání se jinými věcmi bedlivě se varovati.

Žádný žák nesmí za vyučování mluvit, leč byl-li učitelem vybídnut neb otázan. Má-li co říci, ať si zjedná k tomu dovolení zdvihna ruku nebo povstana se svého místa.

§ 12.

Vycházeti ze školy za vyučování dovolí se jednotlivým žákům jen výjimkou.

Přestávky mezi jednotlivými hodinami jsou určeny k zotavení.

Kde školní stavení tak jest zřízeno, že žáci v přestávkách buď uvnitř ústavu neb nablízku něho mohou volněji se pohybovati, udržují při tom pořádek osoby tím pověřené.

Žáky za vyučování vyvolávati jest zpravidla jen učitelům dovoleno, do síní školních vstupovati jen představeným a těm osobám, kterým tyto k tomu dají svolení.

§ 13.

O pilnosti domácí. Kromě hodin školních budiž žákovou prací domácí, aby výkladům školním dokonale se naučil, cvičením a opakováním důkladně si je osvojil, úkoly písemné

vypracoval samostatně a svědomitě a se připravil na vyučování další.

§ 14.

Potřebám soukromého studia a čtení se hová knihovnou ústavu podle knihovního řádu.

Špatné knihy a časopisy rozšiřovati se zakazuje.

O čtení soukromém.

§ 15.

I mimo školu chovejtež se žáci mravně, slušně a zdvořile.

Jak se žáci mají chovati mimo školu.

§ 16.

O peníze hráti zapovídá se všude.

Žáci proti tomu jednající, nebude-li napomenutí nic působiti, vyloučí se z ústavu.

§ 17.

Do hostinců a kaváren docházeti zapovídá se žákům prvých šesti tříd vůbec, leč že by žák šel s rodiči svými neb jejich zástupci.

Pokud by žákům vyšších tříd se mělo dovoliti, aby sami docházeli do slušných, mládeži nezávadných místností toho druhu, o tom rozhodne podle místních poměrů sbor učitelský.

Žákům radí se naléhavě jak z důvodů zdravotních, tak mravních, aby zdržovali se co nejvíce pití lihových nápojů v jakékoliv formě.

§ 18.

Účastniti se tanečních zábav a pořádati je mohou žáci jen se svolením učitelského sboru.

§ 19.

Žáci mohou navštěvovati divadla a jiné podniky toho druhu, pokud nebyla jejich návštěva učitelským sborem shledána závadnou.

§ 20.

Pozdě na večer chodití po ulicích, lež by nutná potřeba to kázala, vůbec zbytečně se potulovati, umlouvati a scházeti se k zábavám ducha hubícím a mravy kazícím není dovoleno.

§ 21.

Kouřiti se zapovídá žákům do šestnácti let vůbec, žákům starším ve stavení školním a v jeho okolí.

Žákům všem se radí důtklivě, aby se kouření v zájmu svého zdraví zdržovali.

§ 22.

Žáci mohou se za souhlasu sboru učitelského sdružovati k účelům výchovným. Členy spolků a jiných organizací mohou se státi jen žáci nejvyšších dvou tříd se svolením učitelského sboru.

Jakákoliv politická agitace ve školách je nepřipustna; rovněž nebudiž do školy vnášena jakákoliv stranickost politická.

§ 23.

O opatření bytu a odpovědného dozorce. Každé opatření i každou změnu týkající se bytu nebo odpovědného dozorce jest oznámiti třídnímu.

Které zprávy ze školy se posílají zástupcům rodičů, buďtež za takové pokládány, jako by rodičům samým se podávaly.

§ 24.

Objeví-li se ze skutkův najisto postavených domácnost, v níž svěřenec jest, záhubnou mravností nebo vědeckému prospěchu jeho, sbor učitelský má právo žádati po rodičích, aby jej na stravu a do bytu dali

jinam, ba i žáka vyloučiti, jestliže by se opětne žádosti nevyhovělo.

§ 25.

Očekává se, že se žáci budou chovati i o prázdninách slušně; pakli tak neučiní, bude jim z toho odpovídati.

Jak se žáci mají chovati o prázdninách.

§ 26.

Vysvědčení a výkazy pololetně vydávané, jakož i vysvědčení zralosti jsou veřejnými listinami; pokazí-li je kdo úmyslně, potrestá se podle řádu školského, poruší-li kdo pravost jejich, bude kromě toho stíhán podle práva trestního.

Jak mají zacházeti s vysvědčeními.

§ 27.

Vystoupení své z ústavu každý žák má oznámiti řediteli; vysvědčení na odchodnou dostane jen tenkrát, jestliže se prokáže přivolením rodičů.

Čeho řediteli, vystoupí-li ze školy.

§ 28.

Proviní-li se kdo proti těmto nařízením, stížen bude tresty.

O trestání přestupků řádu školského.

§ 29.

Za menší obmeškání povinnosti, pochodící z nerozvážení, dostane se žáku připomenutí.

Připomenutí.

§ 30.

Nebylo-li při lehčích přestupcích připomenutí nic platno, jakož i udají-li se hrubší poklesky, přikročí se k přísnějšímu napomenutí a k domluvě, která se podle okolností zostřeje tím, že se

Napomenutí, domluva a důtka.

1. udělí od učitele předmětu školního neb od třídního,

2. poznamená v třídní knize,

3. pronese slavným způsobem jakožto důtka od ředitele před žáky nebo v poradě učitelské.

§ 31.

Tresty. Tresty, jichž ve škole lze užití, jsou:

A. ve třídách nižších:

1. podržeti žáka ve škole po skončeném vyučování za náležitě dohlídky učitelovy, aby se doučil tomu, co zanedbal;

B. ve všech třídách:

2. trest karceru, jenž se může podle velikosti pře-
stupku vyměřiti až na 16 hodin, vždy s písemnou
prací spojen jest a témuž žáku se neukládá vícekrát
než dvakrát v jednom roce školním, a to ne déle osmi
hodin v jednom dni;

3. vyloučení z ústavu.

Tresty pod č. 2. a 3. uvedené se ukládají nálezem
sboru učitelského a dává se o nich věděti rodičům nebo
jich zástupcům.

§ 32.

**Vyloučení
z ústavu.**

Vyloučení z ústavu nastane:

- a) nepřišel-li žák po osm dní do školy, aniž se omluvil,
neb
- b) chodil-li do školy trvale nepravdělně (§ 7);
- c) jestliže žák po nedobrovolném opakování třídy byl
na konci školního roku (po př. druhého pololetí)
opětne uznán nezpůsobilým postoupiti do vyšší
třídy, anebo dostal-li žák v obou pololetích škol-
ního roku v polovině nebo ve většině povinných
předmětů vyučovacích (vyjímaje tělocvik) známku
„nedostatečnou“;

d) jestliže nedbalosti jeho nelze učiti příraz ani do-
mluvami ani tresty nebo shledá-li se při něm za
delší dobu více poklesků jiných;

e) jestliže se objeví při něm rozhodná vzdorovitost
a nemravnost, zvláště byla-li by tato nebezpečna
mravnosti ostatních žáků;

f) podle § 16, jestliže napomenutí žáka nebo podle
§ 24, jestliže vyzvání rodičů se minulo s účinkem.
Příčiny vyloučení vytknou se ve vysvědčení na
odchodnou, vyjímajíc případy uvedené v odstavci c).

§ 33.

Ukáže-li se přijetí žáka z některého ústavu vylou-
čeného nečestným a nebezpečným i každé škole jiné,
navrhne sbor učitelský, aby žák byl ze všech ústavů
vyloučen.

**Vyloučení
ze všech
ústavů.**

Vyloučí-li se žák podle § 32 b, d, e, f, jest k tomu
třeba potvrzení zemské školní rady; vyloučí-li se
podle § 33, potvrzení ministerstva školství a národní
osvěty.

Řediteli přísluší právo po příslušném usnesení po-
rady učitelské ihned zapověděti žáku dále do školy
choditi, bylo-li by ponechání jeho ve škole nebezpečno
mravnosti ostatních žáků.

§ 34.

Vyhne-li se některý žák uloženému trestu odejda
z ústavu, nedostane vysvědčení na odchodnou.

**Kdy žák
nedostane
vysvědčení.**

§ 35.

Odbude-li si trest, žák není spolu zbaven následků,
které přešupek podle svého rázu má vzhledem na
známku z chování; ale polepší-li se žák upřímně
a chová-li se nadále neúhonně, mohou následky tyto
býti zmírněny, podle okolností i zcela zrušeny.

**Jak trest
působí na
známku
z chování.**

Kde se může
podati stíž-
nost do ulo-
žených
trestů.

Rodiče nebo jejich zástupcové mohou si do ulo-
žených trestů stěžovati ve čtrnácti dnech u ředitele neb
u zemské školní rady.

Dodatek.

Zavedení samosprávy žákovské v zásadě se po-
voluje, avšak jen děje-li se za součinnosti sboru. Zá-
sady samosprávy budou definitivně stanoveny později;
pokud se tak nestane, nesmějí rušiti ostatních usta-
novení Školského řádu.

Výklad paragrafu 22 Školského řádu.

(Č. 7853, 10./III. 1921.)

I. Slovem „sdužovati“ v § 22 Školského řádu rozuměti jest jen tvoření volných sdružení, nepodléhajících spolkovému zákonu, za účely výchovnými. Zakládati spolky ve smyslu zákona o právu spolčovacím není žákům dovoleno.

Účely výchovnými jest rozuměti snahy po dalším vzdělání žáků ve vědě, umění a zručnostech, pěstění tělocviku a sportu, snahy osvětové a lidumilné, po případě snahy směřující k vybudování školské samosprávy.

Nepřípustné jest sdružování žáků za účely politickými a pak taková sdružení, jež by mohla vylučováním určitých skupin žactva nebo jinak způsobiti náboženskou anebo národnostní nesnášenlivost mezi žactvem.

Souhlas sboru profesorského neznamena pouze, že profesorský sbor povoluje zakládání žákovských sdružení, nýbrž že také bdí nad jejich činností a odepře případně svoji další podporu. Vyslovi-li profesorský sbor nesouhlas s činností sdružení žákovských, znamená to zastavení činnosti sdružení. Proto jest nutno, aby profesorský sbor neustále byl o činnosti sdružení zpraven.

Sdužovati se v tomto smyslu mohou zpravidla toliko žáci jednoho ústavu, jen výjimečně za účely zvlášť pozoruhodnými mohou se sdružovati žáci několika nebo i všech středních škol místních.

Sdužování žáků se žáky ústavů přespolních anebo všestudentská sdružení středoškolská se zpravidla nepřipouštějí. Možné výjimky vyhrazují svému rozhodnutí.

II. Žáci dvou nejvyšších tříd mohou být členy spolků a jiných organizací se souhlasem profesorského sboru. Žáci nemohou však takových spolků a organizací zakládati ani spolu zakládati.

„Spolky a jinými organizacemi“ jest rozuměti spolky a organizace vědecké, lidovýchovné, vzdělávací, dobročinné, tělocvičné a sportovní. Ve smyslu druhého odstavce § 22 Školského řádu nesmějí ani žáci dvou nejvyšších tříd být členy organizací a spolků politických.

Rovněž není přípustné členství v takových spolcích a organizacích, jichž příslušnost by mohla vésti k národnostní a náboženské nesnášenlivosti žáků.

Profesorský sbor má právo odepřítí svolení k dalšímu členství ve spolku, bylo-li by na újmu prospěchu a chování, porušovalo-li by školskou disciplínu a neshodovalo se s povinnou úctou k učitelům. Z těchto důvodů může zakázat členství v určitém spolku všeobecně všem žákům nejvyšších dvou tříd.

Jest povinností ředitelství, profesorských sborů a zejména třídních profesorů, aby měli spolkovou činnost studentstva v patrnosti a dbali toho, aby ustanovení tohoto výnosu byla řádně provedena.

Podle těchto zásad jest posuzovati i vydávání studentských časopisů.

Obsah tohoto výnosu budiž ihned a každoročně při čtení Školského řádu žákům vysvětlen.

Šusta v. r.